

Polazník

Noviny
obce Papradno

Ročník 1

September 2003

Otvorená školy brána

Po dvoch mesiacoch prázdnin, na ktoré sa počas celého roka tešia školáci, ale tiež i ich pedagógovia, predsa len príde september. V horúcom lete sme každý inak prázdninovali a dovolenkovali, čerpali sily na ďalšie povinnosti. Druhého septembra sa otvorili brány škôl, ožili triedy, zborovne, školská družina. Ako vieme, školstvo a zdravotníctvo je v médiach najviac spomínané v súvislosti s nedostatkom financií. Aký stav je v našej obci? S riaditeľom školy Mgr. Ivanom Šípek sa rozprávala Ing. Anna Miniačková.

Pán riaditeľ, školstvo už patrí pod samosprávu, zmenili sa podmienky financovania. Ako ovplyvnil tento prechod kompetencií chod školy a samotný vyučovací proces?

V podstate sa nezmenilo nič, nepocítujeme žiadne výhody doterajšieho financovania, lebo nie je prehľad o tom, koľko financií by mala ktorá škola dostať z kraja a z ministerstva školstva.

Vďaka ústretovosti Obecného úradu v Papradne naša škola nepocítila nedostatok financií a nebol ohrozený chod školy, ako sa to stalo na mnohých školách na Slovensku. Viac očakávame od nového prerozdelenia financií na počet žiakov od 1. 1. 2004, kedy budeme vedieť, koľko peňanám bude na celý rok pridelené a ako máme s nimi hospodáriť.

Koľko žiakov navštevuje v školskom roku 2003/2004 základnú školu? Pedagogický zbor im určite chystá aj mimoškolské aktivity...

Z roka na rok ubúdajú žiaci aj na našej škole. V tomto školskom roku navštevuje školu 244 žiakov. Na škole pôsobí 16 pedagogických pracovníkov a jedna vychovávateľka v školskej družine. Kolektív je prefeminizovaný – 14 žien a 2 muži. S ich prácou som spokojný, žiakom sa venujú nielen počas vyučovania, ale aj vo svojom voľnom čase, doučujú najmä v období pred prijímacími skúškami. Bez nároku na finančnú odmenu, čo na iných školách je veľmi zriedkavé. Dlhé roky na našej škole pracujú krúžky pod vedením učiteľov (zriedkavo aj pod vedením rodičov a priateľov školy). Žiaci majú možnosť rozvíjať svoje schopnosti a tráviť voľný čas v športových, folklórnych, ta-

nečných, literárno-dramatických krúžkoch. Môžu sa zapojiť do práce v pestovateľsko a hasič-

pokračovanie na str. 2

Slovo starostu

Potrebujeme trpezlivosť a pochopenie

V tejto novej pravidelnej rubrike by som vás chcel informovať predovšetkým o jednotlivých rokovaníach obecného zastupiteľstva a aktuálnych otázkach, ktoré sú pre obec prioritné.

Obecné zastupiteľstvo zasadá obyčajne jedenkrát v mesiaci, resp. podľa

potreby. Tieto zasadnutia sú verejné. Z predchádzajúcich zasadnutí máme skúsenosť, že záujem občanov o veci verejné je minimálny. Vašu aktívnu účasť znamenávame iba vtedy, keď sa prerokovávajú otázky, týkajúce sa vášho práva.

Mal som takú predstavu, že na rokovaní sa budú aktívne podieľať občania nielen účasťou, ale i svojimi pripomienkami a návrhmi na riešenie aktuálnych problémov.

Od júnového vydania nášho Polazníka sa uskutočnili dve plánované zastupiteľstvá. Prvé bolo

orientované na otázky lesného hospodárstva – Združenie lesomajiteľov (ZDL) a Urbariát obce. Správy ZDL predložil Ing. Ján Strašík. V nich poukázal na skutočný stav združenia v návaznosti na ich posledné valné zhromaždenie.

Chcem však pripomenúť iba niektoré problémy, ktoré existujú a mali by všetkých lesomajiteľov zaujímať s cieľom, aby sa dosahovali lepšie výsledky:

- v jarných mesiacoch sú problémy s odstránením kalamity
- likvidácia škodcov, údržba lesných ciest a potokov
- krádeže drevenej hmoty
- nedorozumenia pri vydávaní povolenia občanom na drevnú hmotu.

Poznatky ukazujú, že konkrétnej činnosti a stavu v katastri je treba venovať väčšiu pozornosť zo strany vedenia združenia lesomajiteľov.

O stave v urbariáte a obecných lesoch informoval Ján Turičik. Z jeho informácií sa ukázalo, že ťažobné, približovacie a ďalšie činnosti sú prepracovanejšie, i keď i v týchto porastoch je čo naprávať najmä v úprave zväznic a potokov.

Mimoriadne zastupiteľstvo 10. júla sa zišlo s cieľom preschváliť rozpočet obce pre tento rok tak, aby obec pomohla preklenúť finančné problémy s fungovaním školy v roku 2003.

Sme tu zase

Čas prázdnin a dovoleníek je nenávratne preč. My dospeli si zvykáme na všedné dni a naše deti sa opäť vrátili do školských lavíc. A práve škole je venovaný priestor aj v našich novinách.

Prečítate si tiež o správaní sa v chránenej krajinskej oblasti, o histórii obce. Boli u nás svadby, jazdecké hry...

Ale to by sme prezradili veľa. Veľa sa dozviete, keď sa noviny z rúk nepustíte a začnete čítať.

Tieto požiadavky poslanci jednoducho akceptovali.

Druhé pravidelné zastupiteľstvo bolo 15. augusta s orietáciou na problematiku školstva s dôrazom na základnú školu. Riaditeľ školy Mgr. Ivan Šípek podal podrobnú informáciu o stave, hlavne v oblasti vzdelávania, výchovy a ekonomickej situácie. Zdôraznil, že škola dosiahla úspechy v oblasti vzdelania, kultúry a športu. Poukázal i na nedostatky v chovaní žiakov a v ekonomickej oblasti. Podiel na nedostatkoch vzdelávacích a výchovných má rovnakým dielom vedenie školy, pedagogický zbor i rodičia. Otázku ekonomickej zasa ovplyvňuje zatiaľ štát, obec, vedenie školy a myslím si, že by mali čo do toho hovoriť i rodičia.

V tomto období sa finišuje s plynifikáciou obce. Je tu posledná šanca k rozbehnutiu lyžiarskeho strediska Podjavorník pre túto sezónu, pripravujeme stavbu bytovky, vytvárame podmienky pre rozšírenie vodovodu a je potrebné doriešiť projekty plynifikácie školy, opravy budovy obecného úradu a námestia pri budove, rozšírenia lyžiarskeho areálu Podjavorník. Tieto, ale i ďalšie úlohy chceme postupne riešiť. Nedá sa robiť všetko naraz, treba mať vzájomnú trpezlivosť i pochopenie.

RSDr. Milan Grupáč

pokračovanie zo str. 1

skom krúžku, do práce s počítačom a do krúžku ľudových remesiel. Pri našej škole je už štvrtý rok zriadená pobočka súkromnej záujmovej a umeleckej školy, ktorá pripravuje žiakov v hre na keyboard a spev.

Aké máte hlavné problémy pri činnosti školy? Mohli by vám pomôcť v niečom aj rodičia?

Najväčší problém školstva vôbec, nevnímajúc našu školu, je nedostatok kvalifikovaných učiteľov cudzích jazykov (Aj, Nj). Máme možnosť učiť kvalifikovane francúzsky a ruský jazyk, avšak pre nezáujem rodičov a žiakov tieto jazyky nevyučujeme. Na úkor toho učíme angličtinu a nemčinu. Ostatné predmety sú vyučované pedagógmi s potrebnou odbornou zdatnosťou, čo sa odráža na výsledkoch pri prijímacích skúškach. V oblasti technického zabezpečenia by bolo vhodné rozbehnúť výpočtovú techniku ako na niektorých školách. Brzdí nás v tom však nielen nedostatok financií, ale aj odborné vedenie. Týmto sa obraciam aj na rodičov a priateľov školy o pomoc. Od tohto školského roka v pobočke ZUŠ na našej škole bude aj odbor výtvarný, kde sa môžu nadaní žiaci ďalej vzdelávať.

A s akým želaním ste vítali žiakov i učiteľov na začiatku školského roka?

Všetkým žiakom, od najmenších po najstarších želim veľa chuti

Vitajte u nás!

V našej farnosti pôsobí od 1. júla nový kaplán – novokňaz Pavel Mikoláš. Jeho korene siahajú aj do susedného Brvništa, jeho stará matka pochádzala z rodiny Jandušíkovcov.

Piaty rok a prví absolventi

V septembri začal piaty školský rok aj v pobočke Súkromnej základnej umeleckej školy v Papradne. Učiteľ Juraj Šípek vyučuje hru na keyboard, spev a hudobnú náuku. V tomto školskom roku ju navštevuje v 6 skupinách 41 žiakov od prípravného ročníka až po siedmy ročník. Práve žiaci tohto ročníka budú ako prví v pobočke ZUŠ na konci školského roka skladať záverečné absolventské skúšky. Žiaci dvakrát v roku usporiadajú koncert v kultúrnom dome a diváci sa môžu presvedčiť ako tunajšie deti (no nielen z Papradna) pomaly, ale isto sa zdokonaľujú v hre na keyboard, speve ľudových a populárnych piesní. Uvidíte ich aj na decembrovom koncerte.

do učenia, pretože sa učia pre seba. Neučia sa ani pre učiteľov, ani pre rodičov a vedomosti, ktoré nadobudnú, im nikto nikdy nezoberie. Učiteľom želim pevné zdravie, veľa trpezlivosti a aby spolu so žiakmi šírili dobré meno našej obce.

Odmalička, odmala

sa deti v našej obci majú možnosť vzdelávať v kolektíve. Pre nich slúžia dve materské školy.

Inšpiráciou je folklór

Prvá MŠ je v miestnej časti Lúky a v tomto školskom roku ju navštevuje 31 detí v dvoch triedach. Pracujú s nimi tri pedagogické pracovníčky, riaditeľka Emília Šípeková a učiteľky Marta Harišová a Daniela Murcová. Deti vedú k poznávaniu ľudových tradícií a zvykov regiónu obce Papradno. S folklórnym súborom Javorinka, ktorý má široký repertoár piesní, tancov a hier, navštevujú domovy dôchodcov v Papradne a Stupnom, zúčastňujú sa speváckych podujatí v okrese. Spoločne fašiangujú, stavajú máje, nezabúdajú na mesiac úcty k starším, besiedkujú pod jedličkou. Podporujú talent detí vo výtvarnej činnosti, čo sa odzrkadľuje aj v ich prácach uverejnených v detských a pedagogických časopisoch Včielka, Vrabček a Predškolská výchova.

Deti sa učia poznávať prírodu a jej ochranu. Majú v pláne „Turistický chodník bez priemyselného odpadu“, Ekodeň v MŠ, Vianočný stromček pre lesné zvieratká. Aktívne sa zapoja aj do okresnej súťaže triedenia odpadu Vláčik Separáčik.

E. Šípeková

Zdravá škôlka

Rovnaký počet detí – 31 vo veku 2 – 6 rokov bude navštevovať aj druhú MŠ č. 372. Aj o ich vzdelávanie sa budú starať tri učiteľky, riaditeľka Helena Gardoňová a učiteľky Mária Hikaníková a Helena Šišťíková. Profiláciou je oboznamovanie detí s jazykom anglickým a zameranie na environmentálnu výchovu. Deti pracujú s učebnou Lego Dacta. Škôlka je členom národnej siete škôl podporujúcich zdravie v Slovenskej republike. Na základe realizácie projektu získala certifikát, v minulom školskom roku koordináčny výbor vypracoval nadstavbový projekt škôl podporujúcich zdravie.

Helena Gardoňová

Odišiel vzácny človek

Keď mi Tono Holjenčík v autobuse podal prvé číslo Polazníka, bol som veľmi milo prekvapený, že obec Papradno bude mať svoje novinky. Vtedy som sa rozhodol, že aj ja do nich prispejem nejakou veselou príhodou. Aj keď bývam v Považskej Bystrici, stále som občanom Papradna.

Bohužiaľ z predpokladanej veselej príhody sa môj príspevok zmenil pre mňa a iste pre väčšinu obyvateľov Papradna a širokého okolia na smutnú udalosť. Odchod nášho občana Tomáša Hroška na večný odpočinok. Keď sme boli 3. marca zaspievať a pospomínať si so starými v domove dôchodcov, prišiel medzi nás aj Tomáš. Po mojom príhovore som mu s predstihom štyroch dní zavinšoval k jeho meninám. Poprial som mu hodne zdravia a pokoja, aby si medzi nami ešte dlho požil. Veľmi ma prekvapilo, keď som sa 12. júla dozvedel, že nás náš liečiteľ a dobrý človek opustil. Ved v našej obci a nielen v nej je veľmi málo rodín, kde by nebol napravil vyklbeninu, či už deťom alebo dospelým. Jeho dvere boli pre postihnutý otvorené vo dne v noci. Pomohol doma, na ceste, neodmietol ísť za postihnutým aj niekoľko kilometrov a ešte aj do domova dôchodcov za ním ľudia prichádzali.

Pomáhal nezištne, z lásky k blíznym a nikdy nezabudol popriať dobré zdravie s tým, aby sa s vyklbeninou nikdy nečakalo, ale prišlo včas.

Keď sme ho 15. júla odprevádzali na jeho poslednej ceste, bolo mi veľmi smutno, že už nebudem počuť jeho otázku pri stretnutí s ním, keď započul môj hlas. - To si ty Gašpar? Chcel som nad jeho hrobom povedať pár slov, nenašiel som však odvahu prehovoriť. Svoj dlh splácam týmto článkom. Chcel by som touto cestou poďakovať pani riaditeľke a celému personálu domova dôchodcov za starostlivosť o Tomáša v jeho posledných rokoch a za dôstojnú rozlúčku na jeho ceste do večnosti a tiež za to, že sa smútočného obradu mohla zúčastniť aj jeho manželka.

Nech Ťa Pán Boh odmení za všetko, čo si Ty urobil pre svojich blízkych.

Odpočívaj v pokoji.

Gašpar Michalík

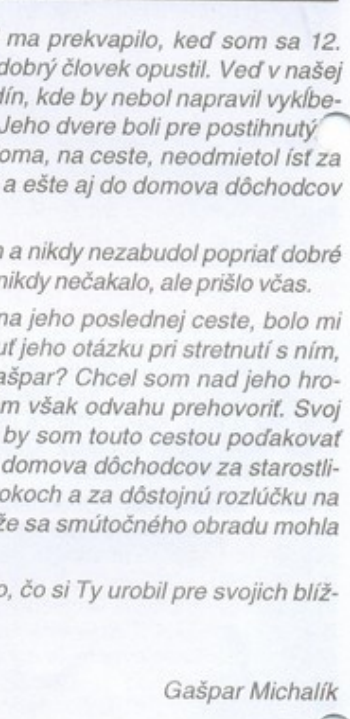
Matričné okienko

* K trom novorodencom v prvých šiestich mesiacoch tohto roka pribudli traja ďalší:

- 23. 6. Mária Šišťík
- 13. 7. Lucka Čukanová
- 7. 8. Jurko Burdej

† Životnú pozemskú púť ukončili naši spoluobčania

- 20. 6. Gejza Brezničan, č. 12
- 29. 6. Mikuláš Hroško, č. 1413
- 1. 7. Ludmila Kompaniková, č. 775
- 8. 7. Antónia Lališová, č. 1303
- 12. 7. Tomáš Hroško, č. 12
- 27. 7. Uršula Strašíková, č. 375
- 28. 7. Terézia Minjariková, č. 848
- 12. 8. Mária Kalníková, č. 310
- 28. 8. Ignác Váchalik, č. 476
- 7. 9. František Španihel, č. 1000
- 10. 9. Helena Žilínčiková, č. 1075

V prípade potreby je možný kontakt so starostom obce v pracovnej dobe od 7 – 15.30 h, mimo pracovnej doby tel. 0907 741 428, osobne na adrese Papradno 309 (20-bytovka pri ZŠ).

Polazník

Noviny obce Papradno

Redakčná rada:
Ing. Věra Lališová,
Ing. Hanka Miniariková,
Janka Mešťíková,
Ambro Balušik.

Príprava pre tlač: Štúdio PET
Náklad: 1000 výtlačkov
Povolené okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy
reg. číslo: 2/2003

Ochrana prírody v chránenej krajinnej oblasti

PRE SPOLUŽITIE PRÍRODY S ČLOVEKOM

Vyhlasenkou Ministerstva kultúry SSR č. 68/84 zo dňa 23. mája 1984 bola vyhlásená chránená krajinná oblasť (CHKO) KYSUCE – pôvodný názov Kysuce – Javorníky. Svojou rozlohou 654,62 km² patrí medzi najväčšie CHKO na Slovensku. Pozostáva z dvoch samostatných častí. Východnú časť tvoria Kysucké Beskydy a Kysucké vrchy, západnú časť Javorníky, Turzovská vrchovina a Moravskosliezske Beskydy.

Podľa zákona NR SR č. 543/2002 Zb o ochrane prírody a krajiny je stanovených 5 stupňov ochrany prírody. Čím vyšší stupeň, tým viac obmedzení a zákazov na danom území platí. CHKO, to znamená i CHKO Kysuce patrí do druhého stupňa ochrany a v ňom

JE ZAKÁZANÉ

1. Odchytávať a usmrcovať živočíchy na miestach ich prirodzeného výskytu.
2. Dovážať, držať, pestovať, rozmnožovať a obchodovať s inváznymi druhmi rastlín. Vlastník pozemku je povinný invázne druhy zo svojho pozemku odstraňovať, aby zamedzil ich šíreniu. Najnebezpečnejšie invázne druhy sú vymenované i v zákone – boševník obrovský, pohánkovec japonský, pohánkovec čerstvý, pohánkovec sachalinský, netýkavka žliazkatá, zlatobyľ kanadská a zlatobyľ obrovská. Ich nebezpečenstvo spočíva v tom, že sa veľmi rýchlo rozmnožujú a v prípade, že sa z pozemku neodstraňujú, behom niekoľkých rokov môžu zlikvidovať pôvodné rastlinstvo až o 80 percent.
3. Vjazd a státie s motorovým vozidlom a bicyklom za hranicami zastavaného územia obce, mimo cesty a vyznačenej cyklotrasy. Zákaz sa nevzťahuje na vozidlá, ktoré slúžia na obhospodarovanie pozemku alebo patria vlastníkovi pozemku.

VYŽADUJE SA SÚHLAS ORGÁNU OCHRANY PRÍRODY na

4. Vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä na ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, fažbu piesku, štrku a pod.
5. Rozširovanie nepôvodného druhu rastlín alebo živočíchov za hranicami obce.
6. Výsadbu drevín za hranicami obce, okrem ovocného sadu a záhrady.
7. Likvidáciu existujúcich trvalých trávnych porastov.
8. Výstavbu lesných ciest a zväznic.
9. Oplotenie pozemku za hranicami obce mimo ovocného sadu a lesnej škôlky.

Hospodárenie v lesoch, výstavba ciest a zväznic v CHKO je riadené lesným hospodárskym plánom (LHP). Občania majú právo do neho nahliadnúť, či hospodárenie v lese ako i výstavba zväznice je v súlade s plánom.

Cieľom tohto článku nebolo navodiť dojem, že v CHKO je všetko zakázané a obmedzené. Naopak, správne hospodársky udržiavaná a využívaná krajina vytvára predpoklady pre vzájomné spolužitie prírody s človekom a jej rekreačné využitie. Veď napríklad v CHKO Kysuce sa nachádza približne 330 km turistických chodníkov, využívaných v lete aj v zime. Niektoré turistické chodníky prechádzajú dokonca prírodnými rezerváciami s prísnou ochranou, napr. Veľký Javorník.

Na rekreáciu sa využívajú bývalé bačovy v osadách, pričom ich premena na rekreačné objekty znamenala vlastne ich záchranu. Pri opravách týchto starých chalúp sa robia často nenapraviteľné škody ich násilnou modernizáciou, čo znamená zánik pôvodnej ľudskej architektúry. Roľnícke využitie políček okolo chalúp je bohužiaľ minulosťou. Snažme sa aspoň vykásať lúky okolo bývalých bačovísk pre zachovanie kultúrneho rázu krajiny.

Komisia pre životné prostredie.

10. Pasenie, preháňanie a ustajňovanie stáda nad počet 30 kusov hovädzieho dobytku.
11. Budovanie a vyznačovanie turistického chodníka, bežeckej a lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy.

JE POTREBNÉ VYJADRENIE ORGÁNU OCHRANY PRÍRODY

12. Ku konaniam územným, stavebným, kolaudačným a terénnym úpravám.
13. Ku zmene druhu pozemku.
14. Ku schváleniu a zmene lesného hospodárskeho plánu.
15. Na výrub drevín. Za drevinu sa podľa zákona považuje strom alebo ker, rastúci jednotlivé alebo v skupinách mimo les. Ak sa takýto strom nachádza mimo CHKO a obvod kmeňa, meraný vo výške 130 cm nad zemou je do 40 cm, súhlas sa nevyžaduje a tiež na stromy s obvodom kmeňa do 80 cm, rastúce v súkromných záhradách. V prípade, že sa strom nachádza v CHKO, na cintoríne alebo je súčasťou verejnej zelene, súhlas orgánu prírody sa vyžaduje bez ohľadu na veľkosť.

Poznámka: Body 1, 2, 4, 5, 6, 12, 13, 14, 15, platia aj pre 1. stupeň ochrany, čiže pre celé územie Slovenska.

V našej obci

BOLO

10. júla

V nedelu pohár z III. ročníka futbalového turnaja zostal po finále domácim futbalistom, druhé bolo Brvnište pred Jasenicou a Udičou.

27. júla

Na stretnutie so starostom obce prišlo 82 ľudí. Starosta poukázal na rozhodujúce oblasti, ktoré je treba v obci riešiť a uviedol aj východiská. Občania otvorili problémy, ktoré ich najviac trápia a ich podnetmi sa bude zaoberať. Tešíme sa na väčší záujem riešenia vecí verejných.

... A BUDE

19. októbra

(nedeľa)

Stretnutie občanov dôchodkového veku pri kultúrnom programe a hudbe (mesiac úcty k starším)

25. októbra

(sobota)

I. ročník stolnoteniseového turnaja neregistrovaných športovcov

22. novembra

(sobota)

Katarínska zábava,

29. novembra

(sobota)

Ondrejovské hody – slávnosť obce Papradno, svätá omša, kultúrny program, zábava

7. decembra

(nedeľa)

Mikuláš

14. decembra

(nedeľa)

Krásne vianočné chvíle

Spoločenské podujatie vo veľkej sále KD

Ukážky štedrovečerného stolovania

Prezentácia ľudovomeleckých tvorcov s vianočným motívom (medovníky, vianočné ikebany, vianočné vyšívania, rezbárstvo, figúrky zo šúpolia...), spojené s predajom výrobkov

Zdobenie vianočných stromčekov

Vystúpenie folklórnej skupiny s vianočnými koledami a zvykmi

21. decembra

(nedeľa)

Slávnostný vianočný koncert

Vystúpenie žiakov Ľudovej školy umenia pri ZŠ Papradno

27. júna

Nevšedné piatkové popoludnie prežili tí, ktorí prišli na ihrisko TJ Žiar. V spolupráci so Slovenským rozhlasom a ozbrojenými silami SR sa tu nahrávala časť relácie Podte s nami na prázdniny. A veru málokto z našej obce zostal doma. Na ihrisku uvideli ukážky bojovej techniky, bojového umenia, výkony športových modelárov, deti mohli vysadnúť na kone. K tomu mažoretky, country pesničky, rock, spevák Zdenko Sychra ktorý aj tvorcom Polazníka

zaželal dobrú múzu.

Umiestnenie našich futbalových tímov po 7 kole 1. triedy

Muži

1. Sverepec	7	6	1	0	12:2	19
2. Raven PB	7	4	2	1	18:7	14
3. Borčice	7	4	1	2	15:12	13
4. Papradno	7	4	0	3	16:11	12
5. Plevník	7	4	0	3	14:10	12
6. Podmanín	7	4	0	3	14:19	12
7. Prejta	7	3	2	2	19:15	11
8. Beluša	7	3	1	3	11:10	10
9. Ilava	7	2	2	3	11:14	8
10. Brvnište	7	2	1	4	14:15	7
11. Ladce	7	2	1	4	9:10	7
12. Udiča	7	2	0	5	9:15	6

Dorastenci

1. Plevník	7	7	0	0	30:11	21
2. Beluša	7	4	1	2	16:11	13
3. Domaniža	7	4	0	3	21:9	12
4. Pruské	7	4	0	3	19:18	12
5. Visolaje	7	3	2	2	20:14	11
6. Lysá	7	3	1	3	18:15	10
7. D. Kočkovce	7	2	3	2	24:21	9
8. Pružina	7	3	0	4	16:18	9
9. Prejta	7	3	0	4	14:20	9
10. Udiča	7	3	0	4	12:20	9
11. Papradno	7	2	2	3	16:15	8
12. Podmanín	7	2	1	4	11:24	7
13. Košeca	7	2	0	5	14:24	6

Starší žiaci

1. Bolešov	7	6	0	1	18:6	18
2. Plevník	7	5	1	1	28:14	16
3. Domaniža	7	4	3	0	18:4	15
4. Tuchyňa	7	4	2	1	25:11	14
5. Košeca	7	4	2	1	21:12	14
6. Lysá	7	4	1	2	27:11	13
7. P. Teplá	7	4	1	2	15:11	13
8. Orlové	7	3	3	1	19:16	12
9. Kofačín	7	2	1	4	16:21	7
10. Ladce	7	2	1	4	13:28	7
11. Beluša	7	2	0	5	23:18	6
12. Dohňany	7	1	0	6	14:16	3
13. Papradno	7	0	1	6	8:26	1
14. Prečín	7	0	0	7	3:54	0

Odmínovacie zariadenie Božena

Zrážka

Mladá žena sa vracala z práce domov autom. Šoférovala s najväčšou pozornosťou, veď sedela v aute novom novučičkom, len jeden deň starom. Kúpili si ho najmä za úspory manžela, ktorý sa musel všeličoho zriecť, aby si mohli zadovážiť tento model.

Na veľmi rušnej križovatke na chvíľu zaváhala a blatníkom narazila do nárazníka druhého auta. Mladá žena sa rozplakala. Ako vysvetlí manželovi, čo sa jej stalo?

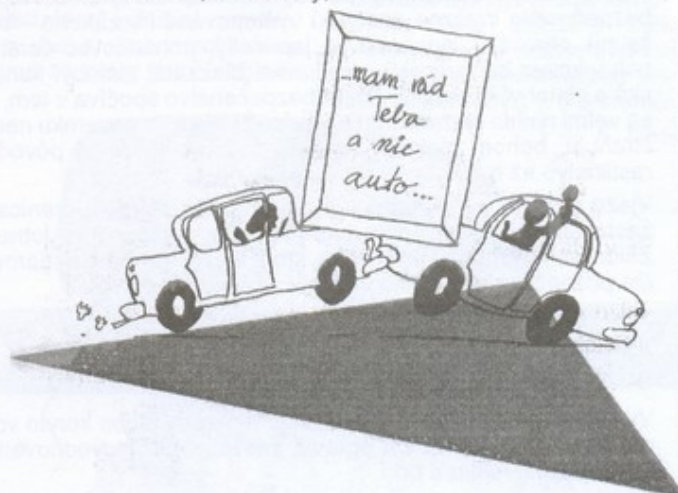
Šofér druhého auta bol slušný, uznanlivý a vysvetlil jej, že si majú vymeniť čísla vodičských preukazov a údaje preukazov technických.

Žena hľadala doklady v gaštanovom plastickom puzdre a pritom jej z neho vypadol kúsok papiera. Boli na ňom pekným mužským krasopisom napísané tieto slová: „V prípade, že by sa ti niečo prihodilo... nezabudni, drahá, že mám rád teba, a nie auto!“

Mali by sme na to pamätať všetci. Ľudia sú viac ako veci. Čo všetko len robíme pre veci, autá, domy, organizácie, materiálny zisk! Keby sme toľko času a pozornosti venovali ľuďom, svet by bol iný.

Mali by sme si nájsť čas na počúvanie, čas pozrieť si do očí, spolu plakať, povzbudzovať sa, smiať sa, prechádzať sa...

Jedine to si prinesieme so sebou pred Boha. Seba a svoju schopnosť milovať. Nie veci, ani obleky, ani toto telo...

Otec šiel so svojím dieťaťom ulicami mesta, kde bolo plno obchodov. Niesol tašku plnú balíčkov a zafučal obrátený k dieťaťu. „Kúpil som ti červenú teplákovú súpravu, kúpil som ti robot, ktorý sa dá všelijako meniť, kúpil som ti obálku s obrázkami slávnych futbalistov. Čo som ti mal ešte vziať?“

„Vezmi ma za ruku,“ povedalo dieťa.

(Bruno Ferrero, Niekedy stačí jeden slnečný lúč)

EDIN, spol. s r. o.,

Realitná kancelária

Ul. Nová 134 – Elán,
017 01 Považská Bystrica
e-mail: edin@slovanet.sk

tel./fax: 042/432 30 90

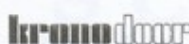
0905 827 948,

0908 728 083

Predaj a kúpa
**BYTOV, RODINNÝCH
DOMOV, CHÁT.**

Riešime prenájmy

SADRO
STAVEBNÉ MATERIÁLY

Tel.: 042/432 30 86

Tel/fax.: 042/432 18 52

Mobil.: 0905 713 156

email: sadro@stonline.sk

www.sadro.sk

SADRO, s. r. o., Orlové 281

017 01 Považská Bystrica

Otváracia doba: Po-Pia: 7.00 – 17.00

So: 7.00 – 11.00

Kino JAVORNÍK

Október

- 5. 10. Chalani to tiež chcú
- 12. 10. Šanghajskí rytieri
- 21. 10. Rýchlo a zbesilo 2
- 26. 10. TAXI 2003

November

- 9. 11. Scary Movie 2
- 16. 11. Pinochio
- 23. 11. HULK

December

- 7. 12. TOMB RAIDER – Lara Croft

Predaj biologických
čističiek odpadových vôd
a solárnych kolektorov

tel.: 0904 352 491
0905 294 621

Rodinné oslavy * Spoločenské posedenia * Firemné podujatia

**AGROPENZIÓN
GRUNT**

Papradno 134 tel: 042/ 439 33 77, 0905 749 859

RELAX

**MASÉRSKE
SLUŽBY**

Tel. 0904 963 063
PAPRADNO 113

CUKRÁREŇ

v KD Papradno
(knižnica)

od 15. októbra

Nové

**FITNES
CENTRUM**

v KD Papradno
môžete navštíviť
už v októbri

Predajne

TEXTIL

Emília Zboranová
DOMÁCE POTREBY

Daniela Smädišová

V každom týždni nový tovar

Otvorené v Papradne:

Utorok – piatok 9 - 17 h,
so 8 – 11 h.

Inzeráty pre občanov
v novinách **Polazník**
sú **zdarma**

(dajte ich do schránky
na OÚ),
pre podnikateľské subjekty
10 Sk/cm²

Čalúnictvo – oprava čalúnených výrobkov

LUMAR

Oprava: sedacích súprav, postelí
rohových lavíc, stoličiek

výroba: matrací, podušiek
taburetiiek

čalúnenie: dverí

**bezplatná a nezáväzná obhliadka u vás doma
odvoz – dovoz zabezpečený**

Dom kultúry 018 17 Jasenica 0903 491 984

Po, Str, Pi: 7.00 – 15.00

Ut, Štv: 10.00 – 18.00

ČISTIAREŇ PERIA

Jaroslava ŠARADÍNOVÁ

- výroba paplónov šitých do tunelov
- vankúše
- periny – 6 druhov sýpkoviny
- perie čistíme parou s pridaním antistatika
- protialergické paplóny od 620 Sk

DOM SLUŽIEB 8.30 – 16.30 h

Sídliisko SNP POVAŽSKÁ BYSTRICA

tel. 042/436 19 67, 0905 972 807

**NOVÁ TVÁR
STARÉHO OKNA**

**ZATEPLENIE, RENOVÁCIA
VŠETKÝCH TYPOV OKIEN**

Ako?

Montážou termo-izolačného
dvojskla v plastovom profile
do pôvodného rámu okna
(Možnosť použiť 4 varianty)

Čo získate?

- úsporu až 70 % z ceny nových okien
- zníženie úniku tepla až o 60 %
- zníženie hlučnosti o 30 %
- jednoduchú údržbu a krajší vzhľad

Kontakt – informácie – montáž
WILLIMAN, SNP 1426/5, 017 01
Považská Bystrica

Tel.: 042/436 23 91,

0905 324 568

0905 639 345

MS FOTO – VIDEO

Dom služieb – Štúrova ul.
Považská Bystrica

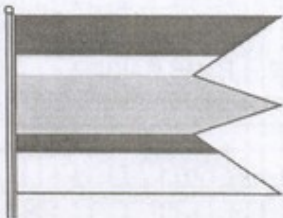
**Farebné foto
do 1 h**

po – pia 8 – 16.30

tel. 0905 382 764

Človek, aby rástol, potrebuje korene. Tak ako strom. A korene – to je naša história. To je život našich rodičov, dedov a pradedov. Ale svoje korene má aj dedina. O histórii tej našej vie niekto viac, iný menej. Preto vám ponúkame pohľad do dávnych čias z pera najpopulárnejšieho z nášho okolia. Štefanovi Melišovi sa stala história koničkom a životným poslaním.

Papradno od doby kamennej po stredovek

Na konci eneolitu sa ľudia oboznámili s meďou. Bol to prvý kov, z ktorého si začali odlievaním do foriem vyrábať potrebné nástroje.

Bolo to iba krátke obdobie nazývané dnes dobou medenou. Meď je však veľmi mäkká. Začali do nej pridávať cín. Tak vznikol bronz, ktorý je tvrdší. Vzniklo obdobie, ktoré historici nazvali

chy. Do toho priestoru patrilo i naše stredné Považie.

Stopy lužickej kultúry v našej doline sú značné. V Stupnom v polohe Duhé bolo objavené veľké sídlisko. Bývalé družstevné oráčiny tu boli doslova posiate črepami z rozbitých lužických nádob. V Jasenici blízko kostola v roku 1960 bolo objavené lužické popelnicové pohrebisko. Pochovávali tu z celého okolia. V Brvništi pri škole sa našiel depot bronzov; bronzové kosáky a sekerky. V Jasenici na kopci Hradište mal ľud lužickej kultúry svoje hradisko. Iba Papradno je na nálezy z tohto obdobia chudobnejšie. Autor tohto článku našiel na dolnom konci dediny nad Dúbravkou v bývalom Vaškovie grunte tri malé netypické lužické čriepky a jeden pri Šurábkovom potoku. No i to stačí ako dôkaz, že lužický ľud býval i v našej obci. Lužické sídlisko bolo zrejme na okraji polohy Luhy, kde je zastavaná plocha, domy a záhradky. Bez rizika podozrenia zo zlých úmyslov sa na súkromných pozemkoch nedajú zisťovať ďalšie nálezy.

Po kultúre lužického ľudu nasledovala u nás halštatská kultúra nazvaná podľa rakúskeho mesta Halštát. V Papradne sa z nej našiel iba jeden črep z nádoby v záhradke domku č. 1201, hneď vedľa hradskej niže predajne Jednoty. Neskoršie sa na stredné Považie i do našej doliny pristahovali Kelti a žili tu spolu s domácim ľudom, ktorý bol archeológmi nazvaný ľudom púchovskej kultúry podľa známej lokality Skala v Púchove. Kelti boli vyspelí remeslníci. Boli zruční kováči. Vyrábali zo železa roľnícke nástroje, zbrane a iné. Stavali opevnené hrádky a hradiská. Na severnom Slovensku prví razili domáce mince. Aj v Papradnianskej doline a v jej tesnej blízkosti sa našlo niekoľko

keltských mincí. V Prosnom v polohe Uhliská sa našla vzácna minca Ag nitrianskeho typu. Na Považskom hrade žiačka ZDŠ našla striebornú mincu typu Divinka. Na kopci Klapé, ktorý si zachoval keltský názov sa našla malá bronzová minca s obrazom koňa (bysterecký typ?).

Podľa názoru E. Kolníkovej keltské mince sa razili azda kdesi tu v Jasenici, možno práve na hrádke Predná hôrka. V Papradne sa zatiaľ stopy po Keltoch nenašli. Ale ktovie, možno v koncovke názvu Papradno je ukryté keltské slovo dun čo značí hrad. Tento názov sa mohol presunúť zo 4 km vzdalenej Jasenice. Je známe, že chotár Papradna v dávnejších časoch patril Jasenici. To sú však iba dohady. I keď v našej obci sa zatiaľ žiadne stopy po Keltoch nenašli, nemožno o ich aspoň dočasnom pobyte tu pochybovať. Dôkazov však niet.

V prvom storočí pred Kristom žil v Papradnianskej doline početný ľud púchovskej kultúry. Bol to ľud domáci, ktorý odnikiaľ neprišiel. Bol to ľud zrejme autochtónny. Vyvinul sa asi z ľudu lužického

a halštatského. V Papradne sa našlo po ňom len 5 – 6 drobných, netypických čriepkov. Polohy Slívie a Podlípie pri Šurábskom potoku. No v Jasenici a Stupnom sa našlo veľa pamiatok. V Papradnianskej doline boli tri opevnené miesta s drevenými ohradami. Hradisko na kopci Hradište v Jasenici malo rozlohu viac ako dva hektáre. Dva menšie hrádky boli na kopcoch; Predná hôrka v Jasenici a Žeravica v Stupnom.

Sídliská – osady púchovského ľudu sa nachádzali v polohách: Zápilie – pri Podvaží (pri autobusovej zastávke), Koliba – v Jasenici, Pod Hradištom v Jasenici (pod severným úpäťm), sídlisko okolo Prednej hôrky a sídlisko Mikulské pole pri Záklapí v Udiči, ktoré pokračuje až hlboko na jasenický kataster. Tesne v susedstve Jasenice sú ďalšie viaceré sídliská viažúce sa ku kopcu Klapé.

V Stupnom boli tieto púchovské sídliská: Duhé, Pospád a terasovisko upravené sídliská na južnej i severnej strane bralnatého kopca Žeravica. Niekoľko púchovských črepov sa našlo i na oráčinách pri škole v polohe Židov v Brvništi. Zatiaľ sa ich v Papradne našlo nepatrne málo. Na zlome letopočtov bolo územie ľudu púchovskej kultúry spustošené neznámym germánskym kmeňom. Hrádky a osady boli vykradené a spálené. To sa týka i našej doliny. Ale ľud prežil i túto katastrofu.

V dobe rímskej (roky 0 – 400)

V roku 178 podľa údajov rímskeho historika Marcelina Amiana rímski vojaci presídlili Kelto na juh od Dunaja. Kultúra púchovského ľudu upadla a ďalšia história severného Slovenska sa stráca v hmlách. Až do zániku Rímskej ríše rušnejšie dejiny sa odohrávali na našom území iba v blízkosti Dunaja a o severnom Slovensku je žalostne málo správ. Chaos a nepriehľadnosť dejín zavinilo i nasledovné sťahovanie národov v 5 a 6 storočí.

Š. Meliš

doba bronzová. Trvala v období 2200 až 1800 r. pred Kristom. Nakolko iné kovy okrem zlata ľudia ešte nepoznali, vyrábali si z bronzu všetky potrebné veci. Pracovné nástroje, zbrane, ozdoby. Najprv len odlievaním, neskôr i kovaním. V tejto dobe bronzovej (1 800 až 700), sa v Papradnianskej doline usídlil ľud lužickej kultúry. Bol to početný ľud. Zaoberal sa roľníctvom, pastierstvom, remeslami. Žil na obrovských priestoroch Európy od východného Nemecka a Baltu severne od Karpát až na Ukrajinu. Južne od Karpát osídlil severné Slovensko, severnú Moravu a severovýchodne Če-

Keď hory hučia spevom...

Do osady Křížeľ 12. a 13. júla zavítali rodáci, roztrúsení po celom Slovensku, ba i v zahraničí. Prišli aj ich deti, známi, priatelia chalupárenia a starodávnych zvykov. Prežili dva dni družne a priateľsky, spomínali na svoje detstvo, na ťažký, ale pekný život v tejto osade. Organizátori našli i ochotníkov a pripravili si pestrý program zo života obyvateľov osady. Stretli sa ľudia viacerých generácií, od 8-mesačného chlapčeka po osemdesiatročnú ženu. Spoločne si aspievali starodávne piesne našich rodičov, pochutili na dobrom guláši a ďalších špecialitách. O polnoci sa nad osadou objavil aj pestrofarebný ohňostroj. Na druhý deň veselý sprievod s harmonikou a spevom prešiel postupne všetky chalúčky, ktoré boli zrazu obyvateľmi napratané na prasknutie. Čo by aj nie, keď organizátorom ohlásilo účasť 200 ľudí. Ukázalo sa, že je lepšie sa stretávať, spoznávať, zabávať a vymieňať si skúsenosti, ako závidieť si, nenávidieť sa, ohovárať a nadávať jeden druhému, sused susedovi. Takže takýmto stretávkam fandíme.

Varíme chutne a nenáročne

Je veľa jedál, ktoré máme radi, ak sa objavia na tanieri pred nami. Vôbec to nemusia byť honosné kulinárske lahôdky, časovo i finančne náročné na prípravu. Naše staré matere varili jednoduché jednodochodové jedlá a o j ako len chutili! Dnes vám ponúkame jedno z nich.

SPOLNICA

Zemiaky takmer rozvaríme v osolenej vode, „rozdužujeme“ švriakom (tlačidlom na zemiaky), na miernom ohni pridávame hladkú múku a miešame, kým nemáme požadovanú hustotu kaše – musí byť jemná, nie príliš hustá. Konzumujeme ju s kyslým alebo sladkým mliekom, okúsit ju môžete aj so slivkovnicou (slivky necháme rozvariť, nalejeme ich do jamky v strede spolnice), chutí aj poliatá burejovou masťou (s oškvarkami).

Milí čitatelia, ak sa rozhodnete prezradiť, čo mimoriadne zo starších receptov chutí vašej rodine, bez čoho sa neobíde u vás sviatok – piatok, či väčšie hodovanie, podeľte sa s receptom prostredníctvom našich novín. Uvítame ho v našej novej rubrike.

Svadba je radosť a udalosť

(v každom veku)

Sme úprimne radi, že v auguste sme sa zišli pri štyroch svadbách – i keď v pokročilejšom veku, ale možno o to úprimnejšie si povedali áno 14. 8. na obecnom úrade Ján Lališ a Mária Spišáková, Santusová.

Zlatú svadbu slávil aj Augustín a Rozália Šamajovci a Anton a Helena Majčiníkovci.

Diamantovou bola svadba

po 60 rokoch
spoločnej cesty

Gášpara
a Františky
Gáboríkovcov.

*Želáme,
všetkým párom,
aby im život pripravil
ešte veľa pekných
spoločných chvíľ.*

Foto: Michal Portášik

Jazdecké hry – novinka nielen v našej obci, ale i na Slovensku

Dobrý nápad má zelenú

To, že máme v našej obci šikovnú a obetavú agropodnikateľku Hanku Beníkovú, všetci vieme. Pri farme „Pri húšťave“ je zriadená JAZDECKÁ ŠKOLA, ktorá poskytuje komplexné služby a to výcvik koňa, výcvik jazdca, pomoc a odbornú radu pri kúpe koňa...

O kone sa stará a jazdeckú školu vedie šarmantná Janka Ondrašovicová, ošetrovatelka koní a učiteľka jazdy na koni.

Počas prázdninových dní 23. a 24. augusta sa v priestoroch farmy konal I. ročník jazdeckých hier – jediné podujatie tohto typu na Slovensku. Hlavnými usporiadateľmi boli Janka Ondrašovicová, Rastislav Mahdoň a Hanka Beníková, hlavným rozhodcom Jaroslav Zemanovič (hlavný usporiadateľ Porubského derby).

Na hry boli prihlásení koniari aj z okolitých regiónov, súťažilo 17 koní, 24 súťažných dvojíc z Prievidze, Žiliny, Súľova, Jasenice a Papradna.

V sobotu štartovalo 12 koní s jazdcami, na časomieru po vyznačených trasách Papradnianskeho chotára prešli cez 5 skrytých stanovíšť, na ktorých museli jazdci plniť rôzne úlohy. Do cieľa prišlo 9 koní. Kone z Papradna nesúťažili, pretože

poznajú terén. Zvíťazila dvojica jazdcov z Prievidze pred Súľovčanmi.

Poobede si prišli na svoje deti pri rôznych súťažiach, nechýbala tombola a večer discozábava.

V nedeľu sa súťažilo od 10.30 hrami ako dostihy pre koňa na 1000 m, dostihy pre poníky na 600 m, jablková hra (kôň s jazdcom prídu k vedu s vodou, v ktorom pláva jablko, jazdec zide z koňa, hľadá jablko ústami vo vedre, keď ho nájde nasadne a odíde), zemiaková hra (za jazdy na koni jazdec triafa zemiakmi do vedra rýchle a presne), kľúčová dierka, ďalšími hrami vlnková, sudová, vajíčková, stoličková, parkúr pre kone – 8 prekážok vysokých 80 cm, parkúr pre poníky – 8 prekážok vysokých 50 cm. Členovia považsko-bystrického spolku RAKO predviedli ukážky zo športovej služobnej kynológie. Vstupenka za 20 korún išla do žrebovania, v tombole bolo 100 cien. Hlavnú

cenu Jazdeckých hier a to víkendový pobyt v Agropenzióne GRUNT s plnou penziou vyhral jazdec z Prievidze. Ocenenie najmladšieho jazdca dostala 8-ročná Martinka Petriková z Moštenca, ktorá chodí pravidelne jazdiť na farmu. Najlepšou dvojicou – kôň a jazdec – boi

Zdeno Krajíček na Čike, najkrajším koňom domáca Kinga.

Počas celého víkendu nechýbalo občerstvenie. Ale ani odhodlanie pripraviť ďalší ročník jazdeckých hier, ktoré určite prilákajú ďalších záujemcov.

Ing. Věra Lališová

